

Dosar nr. 3ra-1191/22 (2-21169738-01-3ra-14112022)

Instanța de fond: Judecătoria Bălți, sediul Central, judecător – E. Balan

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți, judecători – S. procopciuc, D. Stănilă, D. Corolevschi

ÎNCHEIERE

14 iunie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Tamara Chișca-Doneva

Mariana Pitic

Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ungureanu Ivan, prin intermediul avocatului Ocerednaia Larisa,

în cauza civilă la acțiunea în contencios administrativ înaintată de Ungureanu Ivan împotriva Consiliului mun. Bălți privind anularea parțială a actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ,

împotriva deciziei din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Ungureanu Ivan, prin intermediul avocatului Ocerednaia Larisa, și menținută hotărârea din 02 martie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central,

c o n s t a ț ă:

La 13 noiembrie 2021, Ungureanu Ivan s-a adresat cu acțiune în contencios administrativ împotriva Consiliului mun. Bălți privind anularea parțială a deciziei nr. 8/31 din 30 iunie 2021 și obligarea emiterii actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că deține calitatea de proprietar al obiectelor comerciale nr.1 cu suprafața totală de 28,8 m²; nr. 11 cu suprafața totală 16,2 m², nr.16 cu suprafața totală de 39,3 m², care sunt amplasate într-un complex comercial din mun. Bălți, Piața V. Alecsandri, 4. Aceste obiecte sunt construite de investitori particulari, printre care figurează și reclamantul, având la bază documentele perfectate de Primăria mun. Bălți: certificat de urbanism, proiectul nr.5/5-04-AC-B, certificat de construire nr. 159 din 27 iulie 2004, proces-verbal de recepție finală nr. 2 din 18 iulie 2005.

Reclamantul a menționat că obiectul comercial nr. 1 cu suprafața totală de 28,8 m² a fost primit în exploatare și înregistrat la OCT Bălți cu numărul cadastral XXXXXXXXXXXX.01; obiectul comercial nr. 11 cu suprafața totală de 16,2 m² a fost primit în exploatare și înregistrat la OCT Bălți cu numărul cadastral

XXXXXXXXXX.11; iar obiectul comercial nr. 16 cu suprafața totală de 39,3 m² a fost primit în exploatare și înregistrat la OCT Bălți cu numărul cadastral XXXXXXXXXXX.16.

Potrivit reclamantului, la 15 octombrie 2021, a primit copia deciziei Consiliului mun. Bălți nr. 8/31 din 30 iunie 2021 cu privire la perfectarea și reperfectarea relațiilor funciare prin intermediul încheierii contractelor de arendă a terenurilor și anexa la acesta. În pct. 1 al deciziei este indicat: “Se perfectează și reperfectează relațiile funciare cu persoanele fizice și juridice prin încheierea contractelor de arendă a terenurilor, conform anexei”. În anexă sunt indicate obiectele comerciale, care aparțin lui Ungureanu Ivan: pct. 6 - Gheretă comercială amplasată pe adresa: mun. Bălți, Piața V. Alecsandri, XXXXXXXXXXX, cu suprafața de 39,3 m², până la 19 iunie 2022; pct.7 - Gheretă comercială, amplasată pe adresa: mun. Bălți, Piața V. Alecsandri, XXXXXXXXXXX, cu suprafața de 16,2 m², până la 19 iunie 2022; pct. 8 - Gheretă comercială amplasată pe adresa: mun. Bălți, Piața V. Alecsandri, XXXXXXXXXXX, cu suprafața de 28,8 m², până la 19 iunie 2022.

Reclamantul apreciază p. 6, p. 7 și p. 8 ale anexei la decizia Consiliului mun. Bălți nr. 8/31 din 30 iunie 2021, în ceea ce privește stabilirea termenului arendei terenurilor ocupate de obiectele comerciale ce-i aparțin cu drept de proprietate, numai până la 19.06.2022, ca ilegală, or, prin actul administrativ contestat a fost încălcat dreptul de proprietate al reclamantului, actul administrativ fiind unul discriminatoriu.

Potrivit deciziei Consiliului mun. Bălți nr. 2/51 din 24 februarie 2011, s-a stabilit pe teritoriul mun. Bălți următoarea ordine de determinare a termenelor de arendă a loturilor de teren: 1; 3; 20 ani și mai mult pentru obiectele bunului imobil proprietate privată și obiectele privatizate.

Astfel, conform opiniei reclamantului, obiectele comerciale nr. 1, nr. 11, nr. 16 reprezintă bunuri imobile proprietate privată, pentru care se stabilește un termen de 20 ani și mai mult.

Prin deciziile nr. 8/31 din 30 iunie 2021 și nr. 8/32 din 30 iunie 2021, Consiliul mun. Bălți a admis un tratament diferențiat nejustificat.

De asemenea, la caz, autoritatea publică nu a respectat condițiile de motivare a actului administrativ.

Reieșind din cele expuse, Ungureanu Ivan a solicitat anularea parțială a actului administrativ prin excluderea de la p. 6, p. 7 și p. 8 a anexei deciziei Consiliului Bălți nr. 8/31 din 30 iunie 2021, din rubrica termenul arende – “până la 19 iunie 2022”, ca fiind ilegal și obligarea Consiliul mun. Bălți să emită un act administrativ individual cu privire la stabilirea termenelor arende de 20 de ani pentru terenurile ocupate de obiectele bunului imobil proprietate privată - nr. 1 cu suprafața totală de 28,8 m², nr. 11 cu suprafața totală 16,2 m², nr. 16 cu suprafața totală de 39,3 m² conform Deciziei Consiliului mun. Bălți nr. 2/51 din 24 februarie 2011.

Prin hotărârea din 02 martie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, s-a respins acțiunea în contencios administrativ înaintată de Ungureanu Ivan împotriva Consiliului mun. Bălți privind anularea parțială a actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ.

Prin decizia din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă cererea de apel depusă de Ungureanu Ivan, prin intermediul avocatului Ocerednaia Larisa, și menținută hotărârea din 02 martie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că decizia Consiliului mun. Bălți nr. 2/51 din 24 februarie 2011 a fost modificată prin decizia Consiliului mun. Bălți nr. 8/28 din 30 iunie 2021, după cum urmează: - în sbpct. 1.1. sintagma “un an – doi ani” se substituie cu sintagma “până la 2 ani”; - în sbpct. 1.2. sintagma “cinci ani” se substituie cu sintagma “până la 5 ani”; - în sbpct. 1.3. sintagma „20 ani și mai mult” se substituie cu sintagma „până la 20 (douăzeci) ani și mai mult” (f.d. 30).

Totodată, instanța de apel a constatat faptul că prin decizia Consiliului mun. Bălți nr. 8/11 din 30 iunie 2021 cu privire la introducerea modificării în decizia Consiliului municipal Bălți nr. 15/11 din 12 noiembrie 2015 cu privire la reconstruirea zonei centrale a mun. Bălți, s-au introdus modificări, după cum urmează: sbpct. 4.2 va avea următorul cuprins: “se stabilește termenul-limită de arendă a terenurilor pentru amplasarea obiectelor de orice destinație (inclusiv – pentru construcțiile cu caracter provizoriu) pe teritoriul indicat, până la data de 19 iunie 2022. S-a decis ca Primarul mun. Bălți să aducă la cunoștință decizia tuturor proprietarilor de chioșcuri și pavilioane, amplasate în zona centrală (f.d. 31).

Instanța de apel a atestat că deciziile Consiliului mun. Bălți nr. 8/11 și nr. 8/28 din 30 iunie 2021 nu au fost contestate, fiind în vigoare.

Mai mult, având în vedere faptul că construcțiile comerciale ce aparțin lui Ungureanu Ivan, amplasate în Piața V. Alecsandri din mun. Bălți, se află în zona centrală a mun. Bălți, în privința acestora se răsfrâng dispozițiile deciziilor Consiliului mun. Bălți nr. 15/11 din 12 noiembrie 2015 și nr. 8/11 din 30 iunie 2021.

Astfel, prin decizia Consiliului mun. Bălți nr. 8/31 din 30 iunie 2021 și anexa la aceasta corect a fost stabilit termenul de arendă/locatiune a terenului pe care sunt amplasate construcțiile apelantului, până la 19 iunie 2022.

De asemenea, instanța de apel a respins argumentul apelantului că deciziile Consiliului mun. Bălți nr. 8/11 și nr. 8/28 din 30 iunie 2021 la momentul emiterii deciziei contestate nu erau în vigoare, deoarece nu erau publicate în Registrul public, fapt ce atrage nulitatea deciziei nr. 8/31 din 30 iunie 2021, or, din textul ultimei decizii nu urmează că aceasta din urmă a fost emisă ca efect al deciziilor nr. 8/11 și nr. 8/28 din 30 iunie 2021.

Ținând cont de prevederile art. 1251, 1253 din Codul civil, Curtea de Apel Bălți a constatat legalitatea actului administrativ contestat. Iar alegațiile apelantului că termenul arendei urmează a fi instituit pe cel puțin 20 ani, le-a considerat neîntemeiate și contrare prevederilor legale menționate. Mai mult, stabilirea termenului de arendă, în cazul în care acestea se încadrează în limitele temporale stabilite de Codul civil, ține de oportunitatea actului administrativ, astfel că, potrivit art. 225 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ.

Suplimentar, instanța de apel a respins și argumentele cu privire la nemotivarea deciziei contestate și referitor la caracterul discriminatoriu al actului administrativ, deoarece acestea nu și-au găsit confirmarea în procesul de examinare a cauzei.

La 28 iulie 2022, Ungureanu Ivan, prin intermediul avocatului Ocerednaia Larisa, a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți. Ulterior, la 05 decembrie 2022, recurentul a depus recurs motivat, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs s-a invocat că instanțele inferioare au ignorat argumentele aduse de recurent și au pronunțat soluții eronate. Suplimentar au fost reiterate aceleași circumstanțe și motive ca și în acțiune și cererea de apel.

La 05 decembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat prin poșta electronică copia cererii de recurs Consiliului și Primăriei m. Bălți (f.d. 168, 169). Cu toate acestea, intimatul nu au făcut uz de dreptul său de a depune referință asupra recursului.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Astfel, instanța de recurs constată că decizia Curții de Apel Bălți a fost pronunțată la 30 iunie 2022, dispozitivul fiind notificat avocatului recurentului prin poșta electronică la 01 iulie 2022 (f.d. 150), iar decizia motivată i-a fost comunicată recurentului la 03 noiembrie 2022 (f.d. 157).

Astfel, depunerea recursului nemotivat la 28 iulie 2022 (f.d. 154), cât și motivarea acestuia expediată prin poștă la 30 noiembrie 2022 (f.d. 167), sunt în termen.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Ungureanu Ivan, prin intermediul avocatului Ocerednaia Larisa, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din același cod, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate, ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne decizia instanței de apel contestată într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul de judecată notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea

de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, instanța de recurs accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Ungureanu Ivan, prin intermediul avocatului Ocerednaia Larisa.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul înaintat de Ungureanu Ivan, prin intermediul avocatului Ocerednaia Larisa, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

Judecători

Mariana Pitic

Aliona Miron